

SVEUČILIŠĆE
JOSIPA JURJA
SCROSSMAYERA
U OSIJEKU

FILOZOFSKI
FAKULTET

FACULTY OF PHILOSOPHY

L. Jägera 9, 31000 Osijek
tel. 031 21 14 00 fax. 031 21 25 14

ELABORAT

PROGRAM OBAVLJANJA TE DODATNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA LEKTORSKE I KOREKTORSKE POSLOVE

Osijek, ožujak 2011.

1. Opći dio

Filozofski fakultet u Osijeku u okviru Centra za cjeloživotno obrazovanje predlaže program obavljanja te stručnog usavršavanja za lektorske i korektorske poslove s ciljem poboljšanja i unapređenja kvalitete tiskanih tekstova na hrvatskom jeziku te općem doprinosu i brizi za kulturu hrvatskoga jezika, koja će u godinama nakon pristupanja Hrvatske Europskoj uniji biti od presudne važnosti za očuvanje nacionalnoga identiteta, posebno stoga što hrvatski jezik pripada skupini tzv. „malih“ jezika koji stalno moraju ulagati dodatne napore da bi očuvali svoje posebnosti te izborili ravnopravan status s ostalim jezicima članica Unije. Nacrt ovog programa stručnog usavršavanja predstavlja sastavni dio buduće strategije Filozofskog fakulteta u Osijeku koji će kroz spomenuti Centar za cjeloživotno obrazovanje organizirati različite kraće oblike edukacije (specijalistički studiji, programi edukacije i stručnog usavršavanja, ljetne škole i instituti). Pokretanje ovog programa usavršavanja u skladu je s potrebama na tržištu jer se osjeća kroničan nedostatak organiziranih i institucionaliziranih lektorsko-korektorskih službi, što, pak, rezultira izrazito nezadovoljavajućim postojećim stanjem kvalitete javnih tiskanih tekstova na hrvatskom jeziku. Također, institucionalizirana lektorsko-korektorska služba uvelike bi doprinijela smanjenju „sive ekonomije“ na tom tržištu kao i posvemašnje neujednačenosti lektorskih rješenja koja trenutno nude različiti pojedinačni izvođači. Predloženi program sastojao bi se od dva dijela, i to

- (a) računalnoga obavljanja lektorskih i korektorskih poslova za sve vrste pisanih tekstova (završni i diplomski radovi, disertacije, stručni i znanstveni radovi i knjige, administrativni dokumenti, novinski tekstovi itd.) i
- (b) kraćega programa dodatnoga stručnoga usavršavanja za obavljanje lektorsko-korektorskih usluga

2. Naziv programa

PROGRAM OBAVLJANJA TE DODATNOG STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA LEKTORSKE I KOREKTORSKE POSLOVE

3. Uvjeti za upis, napredovanja i završetak programa

- završen Studij hrvatskoga jezika i književnosti (prebolonjski program)
- završen Preddiplomski ili Diplomski studij hrvatskoga jezika i književnosti (po bolonjskom sustavu)

Mogu se prijaviti i kandidati koji su završili Učiteljski fakultet u Osijeku, jer im je nastava iz hrvatskoga jezika sastavni i vrlo važan dio studija. Također, ovaj je edukacijski program otvoren i svima ostalima koji su zainteresirani za poboljšanje svoje razine jezične kulture, a u svom se poslu svakodnevno susreću s problemima jezične naravi. To se u prvom redu odnosi

na članove pravnih službi u javnim i državnim tvrtkama, odvjetničke urede, reklamne agencije itd., a koji bi prošli edukaciju iz osnovne jezične kulture u svrhu poboljšanja jezične kvalitete različitih vrsta službenih dopisa, zamolbi, pisama i sl. i time doprinijeli ozbiljnosti svoje poslovne strategije.

4. Znanja, vještine i sposobnosti koje se stječu završetkom programa

Cilj je programa dodatno educirati polaznike u znanjima potrebnima za uspješno izvršavanje lektorskih i korektorskih poslova te doprinijeti poboljšanju stupnja jezične kulture polaznika koji dolaze iz drugih struka, s naglaskom na detaljnom utvrđivanju znanja iz pravopisa hrvatskoga jezika (veliko i malo slovo, alternacije ije/je/e/i, distribucija fonema č, ć, dž i đ, sastavljeno i rastavljeno pisanje, pisanje riječi iz drugih jezika, zarez kao rečenični i pravopisni znak, kratice, pisanje službenih dopisa, zamolbi, pisama itd.), analizi najčešćih gramatičkih (morfosintaktičkih i tvorbenih) pogrešaka u pisanom tekstu tipa položaja enklitike u rečenici, sročnosti, deklinacije brojeva, kategorije živosti, distribucije i značenja sufiksa i sl. Velika bi pozornost bila posvećena i stilističko-pragmatičkim aspektima teksta, s naglaskom na usvajanju temeljnih zakonitosti funkcionalne raslojenosti hrvatskoga standardnog jezika odnosno jezičnim i stilskim posebnostima, u prvom redu, triju funkcionalnih stilova (znanstvenoga, administrativnoga i novinsko-publicističkoga) koji se odnose na pisanu javnu komunikaciju, a pripadaju području kolektivne stilistike koja primarno podliježe lekturi i korekturi. Polaznici tečaja također bi usvojili i znanja iz upotrebe lektorskih i korektorskih znakova.

Tablica 1 Nastavni plan

Nastavna cjelina	Nastavnici i suradnici	Teme	Ukupno sati
Pravopis hrvatskoga jezika u kontekstu lekture pisanoga teksta	izv. prof. dr. sc. Branimir Belaj doc. dr. sc. Goran Tanacković Faletar	veliko i malo slovo, alternacije ije/je/e/i, distribucija fonema č, ć, dž i đ, kontakti fonema, interpunkcijski znakovi, sastavljeno i rastavljeno pisanje, pisanje riječi iz stranih jezika, pravopisni znakovi, rečenični znakovi, kratice, lektorski znakovi	20 (10P+10 V)
Fonološko-morfološki aspekti hrvatskoga jezika u kontekstu lekture pisanoga teksta	izv. prof. dr. sc. Branimir Belaj doc. dr. sc. Goran Tanacković Faletar	glasovne promjene (fonološke neutralizacije i morfonološke alternacije), sročnost, kategorija živosti, imenička i pridjevna deklinacija, deklinacija brojeva, upotreba određenoga i neodređenoga oblika pridjeva, glagolske vrste i konjugacijski tipovi, zamjenički oblici i njihova upotreba	20 (10P+10 V)

Tvorbeno-sintaktički aspekti hrvatskoga jezika u kontekstu lekture pisanoga teksta	izv. prof. dr. sc. Branko Kuna dr. sc. Ana Mikić Čolić, viša asistentica	- odnos izvedenica i složenica i njihov normativni status; uvoz nehrvatskih tvorbenih obrazaca: infiksacija, reduplikacija i fuzija; skraćivanje riječi (apokopa i afereza) i jezična ekono-mija; uloga sufiksa u razjednačivanju značenja općega jezika od jezika struke; tvorbeni i semantička neologizacija u javnom jeziku - morfosintaktička sredstva i izražava-nje kategorija posvojnosti, uzročnosti, namjere i načina; uporaba infinitiva; odnos bezličnih, obezličanih i pasivnih konstrukcija; sročnost; red riječi u rečenici	20 (10P+10 V)
Stilističko-pragmatički aspekti hrvatskoga jezika u kontekstu funkcionalnih stilova	izv. prof. dr. sc. Branko Kuna dr. sc. Ana Mikić Čolić, viša asistentica	- gramatičke i leksičke posebnosti funkcionalnih stilova; navesci, deiksa ustrojstvo diskursa i funkcionalni stilovi: osobitosti lektorskih zahvata u pisanim i govorenim sredstvima javne poruke; nestandardni idiomi u sredstvima javne poruke; korektorski znakovi	20 (10P+10 V)

Nakon završetka programa Fakultet izdaje potvrdu o pohađanju stručnog usavršavanja za lektorske i korektorske poslove i potvrdu o stečenim ECTS-ovima (4 ECTS-a), a za polaznike iz drugih struka potvrdu o završenom tečaju iz osnova jezične kulture. Fakultet također izdaje i potvrdu o obavljenim lektorsko-korektorskim uslugama, uz sklapanje ugovora o čuvanju poslovne tajne ukoliko je riječ o lektorsko-korektorskim zahvatima koji se tiču službenih dokumenata različitih tvrtki ili ustanova.

5. Kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uvjeti izvođenja programa

Stručno će se usavršavanje organizirati u prostorima Filozofskog fakulteta u Osijeku u učionicama opremljenim suvremenom edukacijsko-didaktičkom opremom. U izvedbu programa uključeni su profesori Katedre za hrvatski jezik i jezikoslovlje Filozofskoga fakulteta u Osijeku s dugogodišnjim iskustvom u obavljanju lektorskih i korektorskih poslova.

6. Studija izvedivosti

Optimalan je broj polaznika ovog usavršavanja 20. Cijena edukacije i obavljanja lektorsko-korektorskih usluga ovisi o broju polaznika, odnosno o vrsti rada ili dokumenta.

7. Nositelj programa

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet, Katedra za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Odsjek za hrvatski jezik i književnost.

8. Trajanje programa i oblici izvođenja

Stručno usavršavanje traje ukupno 20 radnih dana, po četiri sata nastave (predavanja i vježbi) dnevno (ukupno 80 sati).

9. Voditelj programa

izv. prof. dr. sc. Branimir Belaj